

потому, что он чувствует потребность в выражении своих мыслей.

Можно сказать, что отсутствие языковой среды, речевого общения на изучаемом языке — одна из главных причин плохого понимания русской речи китайскими студентами. Поэтому, на наш взгляд, нужно должное внимание уделить созданию языковой среды в аудитории.

Огромную роль играет культурологический аспект преподавания. Ведь для успешного общения необходимо не только владение языком, но и знание правил этикета, элементов культуры (литература, религия, традиции, быт и т.д.) и, конечно,

истории, так как культура общества и личности основывается на традиции, знании прошлого.

Мы уверены, что культурологическая направленность обучения может выступать как средство мотивации учебного процесса, развития речевой и языковой компетенции.

В заключение подчеркнем, что обучение китайских студентов должно быть ориентировано на снятие трудностей, связанных с разницей в системе китайского и русского языков, и требует дальнейшего анализа и осмысления.

17.10.2010

УДК 378.14-057.632

Взаємозв'язок і наступність вивчення загальноосвітніх дисциплін на етапі довузівської та переддипломної підготовки іноземних студентів

Лариса Богиня,
старший викладач,

Інна Колєчкіна,
старший викладач,

Тат'яна Криворучко,
старший викладач,

Тат'яна Савицька
старший викладач,

Вищий державний навчальний заклад України
“Українська медична стоматологічна академія”, м. Полтава

ахова підготовка іноземних громадян у ВНЗ України традиційно включає три етапи: довузівський, додипломний, післядипломний.

Серед шляхів підвищення ефективності навчального процесу, покращення якос-

ті навчання одним з головних факторів, вважаємо, є узгодження та наступність між вищезазначеними етапами та координація навчання мови і загальноосвітніх дисциплін (ЗОД). Певний рівень комунікативної компетенції іноземних студентів

у навчально-професійній та суспільних сферах, що необхідний студентам на першому курсі, передбачає сформованість мовленнєвих навичок у аспекті наукового стилю (мови загальноосвітніх та спеціальних дисциплін).

Єдина система вимог, що ставляться до викладачів-мовників та викладачів ЗОД, спрямована на досягнення студентами певного рівня володіння мовою.

Отже, навчаючи математиці, хімії, фізиці, біології, викладач ЗОД здійснює наступне:

- враховує знання студентами мови на кожному етапі навчання;
- використовує тільки ті форми організації заняття, ті прийоми подання, закріплення та контролю навчального матеріалу, що відповідають рівню сформованості навичок і вмінь іноземних студентів у певному виді мовленнєвої діяльності;
- дотримується поетапного збільшення обсягу інформації, текстового матеріалу та дозування домашніх завдань;
- дотримується допустимого на кожному етапі навчання темпу пред'явлення інформації;
- дотримується на заняттях обґрунтованого співвідношення видів мовленнєвої діяльності, вибираючи під час викладання певного навчального матеріалу найбільш доцільний вид.

Викладачі загальноосвітніх дисциплін на заняттях з математики, хімії, фізики, біології використовують і розвивають ті види мовленнєвої діяльності, навички та вміння яких формуються на даному етапі викладачами-мовниками під час вивчення наукового стилю мовлення.

Одним із завдань підготовчого відділення є формування комунікативної компетенції та сталих навичок читання навчальної літератури як основного засобу добування необхідної наукової інформації з підручників, посібників, монографій. Тому ми дуже виважено ставимось до відбору мовних засобів вираження змісту основних наукових понять. Матеріал посібників з математики, хімії, фізики, біо-

логії розподілений у відповідності до тем навчальних програм і кожне заняття має таку структуру:

- полімовний словник основних термінів теми, що вивчається на даному занятті;
- граматичні конструкції, за допомогою яких вводиться текстовий матеріал;
- власне текст заняття, що висвітлює основні положення теми і готує студентів до сприйняття її на I-му курсі;
- запитання до тексту, що передбачають пошук інформації, її трансформацію; прямі та непрямі відповіді;
- завдання практичного характеру, що формують навички використання теоретичного матеріалу при вирішенні різного типу задач.

Така будова навчальних посібників та узгодження їх мовного наповнення з лексичним та граматичним матеріалом, що вивчається у курсі “Науковий стиль мовлення”, дає змогу студентам закріпити мовленнєві навички, розвивати вміння побудови власного висловлювання.

Комунікативні потреби студентів висувують на перше місце навчання читання текстів-описів. Читаючи такі тексти, студент повинен:

- зрозуміти зміст поняття (або терміну) та запам'ятати його значення;
- зрозуміти правило або загальний принцип;
- зрозуміти хід розв'язування типової задачі і потім застосувати аналогічні міркування на практиці;
- зрозуміти та запам'ятати відповідність позначень тому поняттю, що позначається, а також вивчити формули, рівняння.

Вміння виконувати ці дії формуються викладачами-мовниками у процесі вивчення як практичного курсу мови, так і мови спеціальності.

Отже, маємо зазначити, що постійне підтримання зв'язку між вивченням мови і ЗОД забезпечує студентам-іноземцям можливість швидко включитися у навчальний процес.

Враховуючи специфіку підготовчого факультету нашого вузу (медичний профіль навчання), викладачі коригують та узгоджують програми і навчальні посібники з загальноосвітніх дисциплін, що вивчаються на початковому етапі з відповідними кафедрами, де студенти опановують фундаментальні дисципліни на основних курсах переддипломного етапу навчання. Це дає можливість, з одного боку, підвищити мотивацію вивчення ЗОД, коли викладач демонструє взаємозв'язок між матеріалом, що вивчається на довузівському етапі та основних курсах. З іншого боку, повторюваність тем, що вивчаються у курсах “Науковий стиль мовлення”, математики, неорганічної та органічної хімії, основ цитології та гістології, анатомії, різних розділів фізики забезпечує можливість краще засвоїти спеціальну лексику та оволодіти навичками побудови власного монологічного висловлювання (за планом чи без нього), тим самим готуючи студента до адекватного сприйняття наукового матеріалу, що вивчається на кафедрах анатомії людини, біофізики, хімії, біохімії та інших.

Викладачі загальноосвітніх дисциплін постійно підкреслюють, що в освіті лікаря багато уваги надається вивченню не лише анатомії, а й таких дисциплін, як хімія, фізика, інформатика. Це положення конкретизується при вивченні окремих тем і розділів. Так, наприклад, у розділі “Статика” використовуються аналогії і приклади дії опорно-рухового апарату людини як важелів під дією м'язової сили. В темі “Механічні коливання та хвилі” при вивченні явища резонансу підкреслюється, що воно виникає у внутрішніх органах людини під дією сильних механічних вібрацій, звукових і інфразвукових хвиль; пояснюється, що звукові коливання використовуються в медицині, наприклад, при аускультатії, перкусії. При вивченні електромагнітних коливань студенти знайомляться з принципом дії осцилографа, демонструючи його; дізнаються, що, наприклад, у хірургії використовують електрокардіоскоп, який дозволяє спостерігати за роботою

серця у вигляді кривих низькочастотних біопотенціалів.

Вивчаючи хімію, наприклад тему “Розчини”, ми зазначаємо, що розуміння цього матеріалу необхідно студентам для вивчення анатомії (теми “Кров”, “Лімфатична система”) та фізики (теми “Електроліз”, “Електричний струм”).

Такі приклади використовуються при вивченні багатьох тем. При цьому не ставиться мета вивчити вузькоспеціальні медичні терміни та детально пояснити використання явища чи властивостей предмета у медицині. Це завдання фахівців. А наша мета на цьому етапі — мотивація вивчення програмного курсу загальноосвітніх дисциплін.

При виконанні лабораторних робіт прагнемо сформуванню у студентів-іноземців навички експериментальних досліджень, вміння вимірювати, користуватися приладами та інструментами, а також правильно оформляти лабораторні роботи, їх висновки та вміти захищати виконану роботу.

При вивченні анатомії людини проводяться навчальні екскурсії кафедрою анатомії, до музею сухих та вологих анатомічних препаратів, де студенти можуть продемонструвати свої знання, отримані на теоретичних та практичних заняттях, з опорою на наочність, що значно підвищує їх самооцінку.

Вважаємо, що дотримання єдиного мовного режиму, узгодження навчального матеріалу загальноосвітніх дисциплін не лише зі знаннями мови, що отримують студенти на певному етапі, а й з матеріалом, що вивчатиметься у вузі, забезпечує взаємозв'язок та наступність між етапами навчання, підготовку іноземних громадян до вивчення теоретичних та клінічних дисциплін.

17.10.2010